

§ 53

## **Yttrande över remiss SOU 2017:88 Nästa steg? Del 2. Förslag för en stärkt minoritetspolitik, dnr KS 18/00027**

### **Beslutsunderlag**

SOU 2017:88

Utredningen i sin helhet finns att ladda ner på [www.regeringen.se](http://www.regeringen.se)

### **Ärendet**

Utredningen hade inledningsvis i uppdrag att göra en översyn av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) samt en sammanhållen analys av minoritetspolitiken. Utredningen redovisade delbetänkandet Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60) i juni 2017. I samband med detta förlängdes utredningens uppdrag till mitten av november 2017. Utredningen fick i nytt uppdrag att analysera vad den finlandssvenska gruppen i Sverige har för ställning, och att överväga om den ska erkännas som nationell minoritet.

Utöver frågan om finlandssvenskarnas ställning har utredningen behandlat två frågor som särskilt angetts i de ursprungliga direktiven. För det första frågan om Sverige bör utöka sina nuvarande åtaganden enligt den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (språkstadgan). För det andra uppdraget att överväga behovet av åtgärder för att förbättra kvalitativa data om de nationella minoriteterna. Därutöver har utredningen, i detta slutbetänkande, valt att behandla ett antal frågor som tillkommit under den fortsatta utredningstiden.

Utredningens förslag:

- *Sverige bör inte erkänna finlandssvenskar som nationell minoritet*

Även om finlandssvenskar inte bör erkännas som nationell minoritet konstaterar utredningen att de är en del av den svenskspråkiga kultursfären, och det borde i högre grad avspeglas i skolans historieundervisning. Dessutom borde finlandssvensk kultur i högre utsträckning kunna ges utrymme inom det ordinarie svenskspråkiga public service-utbudet.

- *Det är möjligt att utvidga Sveriges internationella åtaganden avseende minoritetsspråk.*

Utredningen anser bl.a. att Sverige bör kunna tillämpa åtaganden på en högre nivå i förhållande till förskola, grund- och gymnasieskola samt högre utbildning. För förskola samt grund- och gymnasieskola innebär ett utökat åtagande, jämfört med det nuvarande, att inga krav på efterfrågan från ett minsta antal barn eller elever kan ställas upp.

Därtill föreslår utredningen att de nationella minoritetsspråken och den kultur som är förknippad med dem synliggörs i den bild av Sverige som förmedlas till omvärlden.

Utredningen föreslår också att blanketter och andra förvaltningstexter i rimlig utsträckning ska tillhandahållas på finska, meänkieli och samiska hos vissa myndigheter, liksom väsentlig konsumentinformation på språken hos Konsumentverket.

- *Behovet av förbättrade beslutsunderlag*

Sverige har av principiella skäl valt att inte använda sig av datainsamlingsmetoder som bygger på registrering av enskildas etnicitet eller språk, eller insamling av statistik om befolkningens sammansättning, även om det skulle ske frivilligt. Utredningen konstaterar att någon form av statistik som går att följa över tid är nödvändig, om det ska vara möjligt att mäta framsteg eller bakslag för minoritetspolitiken, att göra uppföljningar och att vidta rätt åtgärder. Samtidigt konstaterar utredningen att det är svårt att åstadkomma sådan statistik med konventionella metoder, mot bakgrund av Sveriges inställning till datainsamling på området.

Utredningen föreslår att regeringen ger Sametinget genom Samiskt språkcentrum i uppdrag att komplettera dess lägesrapporter om det samiska språket med indikatorer, baserade på annat än personuppgifter, vilka möjliggör jämförelser över tid. Om språkcentrum eller liknande funktioner inrättas för andra minoritetsspråk, vilket föreslås i utredningens delbetänkande, bör motsvarande uppdrag lämnas avseende dem. Utredningen föreslår även att Skolverket ges i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla statistik avseende förskola på de nationella minoritetsspråken, samt att se över inhämtandet av statistik avseende modersmålsundervisning i grund- och gymnasieskolan.

- *Andra frågor som regeringen bör uppmärksamma*
- Riksarkivet bör ges ett tydligt uppdrag att inkludera de nationella minoriteterna och deras immateriella kulturarv i sitt uppdrag liksom i samarbete med Institutet för språk och folkminnen.
- Åtgärder bör vidtas för att se till att de nationella minoriteternas intressen tydligare beaktas inom ramen för statliga utredningar initierade av och inom regeringskansliet.
- Post- och telestyrelsen bör tillse att användning av fastställda ortnamn på finska, meänkieli eller samiska inte hindras vid postdistribution.
- Regeringen bör se över formerna för det nordiska samarbetet på främst statlig nivå kring nationella minoriteter och minoritetsspråk för att finna gemensamma nordiska lösningar över landgränserna.
  - Kravet på myndigheter att samråda med de nationella minoriteterna omfattar även organisations- eller

verksamhetsfrågor, om dessa kan få betydelse för minoriteternas rättigheter.

- Samer är ett urfolk i Sverige. Däremot har frågan om det kan finnas ytterligare urfolk i Sverige hittills inte prövats.
- Urfolkspolitik och minoritetspolitik bör hållas isär. Att koppla frågor rörande urfolk till minoritetspolitiken eller minoritetslagen kan medföra en olycklig sammanblandning av två olika politikområden.

### **Ekonomi**

Statsbidrag utgår med 660.000 kr/år för merkostnader som uppkommer i kommuner inom förvaltningsområde med anledning av de rättigheter som tillkommer enskilda genom minoritetslagen, samt till åtgärder för att stödja användningen av finska språket.

### **Folkhälsa**

Minoritetspolitiken omfattar flera politikområden, bland annat folkhälsopolitiken, och det är därför väsentligt att nationella minoriteters situation beaktas i samtliga berörda politikområden.

### **Miljö**

Kommunförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

### **Medborgarperspektiv**

Utredningens förslag bedöms stärka de nationella minoriteternas rättigheter.

## **Förvaltningens förslag till beslut**

- Att Hällefors kommun tillstyrker utredningens betänkande i sin helhet.

---

Under allmänna utskottets behandling av ärendet ställer ordförande Christina Johansson (M) bifall mot avslag på förvaltningens förslag vilket bifalls.

## **Allmänna utskottet föreslår kommunstyrelsen**

Att Hällefors kommun tillstyrker utredningens betänkande i sin helhet.

---

Under kommunstyrelsens behandling av ärendet ställer ordförande Annalena Järnberg (S) bifall mot avslag på allmänna utskottets förslag vilket bifalls.

## **Kommunstyrelsens beslut**

Hällefors kommun tillstyrker utredningens betänkande i sin helhet.